

Tyskland / Deutschland

Deutsche Nationalhymne

August Heinrich Hoffmann
(1798-1874)

Joseph Haydn
(1732-1809)

Översättning:

Enighet och rätt och frihet
för det tyska fäderneslandet!
Låt oss alla sträva efter detta
broderligt med hjärta och hand!
Enighet och rätt och frihet
är lyckans säkra grund;
Blomstra i denna lyckas glans,
blomstra, tyska fädernesland!

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Föbundsrepubliken Tyskland: Det splittrade landet

16 förbundsstater (ty: Bundesländer)

13 med stora ytor; 3 stadsstater

Schleswig-Holstein

Mecklenburg-Vorpommern

Niedersachsen

Brandenburg

Sachsen-Anhalt

Nordrhein-Westfalen

Hessen

Thüringen

Sachsen

Rheinland-Pfalz

Saarland

Baden-Württemberg

Bayern

Berlin
Hamburg
Bremen

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Föbundsrepubliken Tyskland: Det splittrade landet

olika dialekter

olika kulturella företeelser

olika politiska förhållanden

olika karakteristiska drag

Ni kommer hit

Bayern är speciellt på många sätt

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Bayern

Bayern är speciellt på många sätt

Mycket som man anser som „typiskt tyskt“ är i verkligheten bayriskt

Lederhosen

Maßkrug

Weißbier

De har t.o.m. en egen hymn

Bayernhymnen

Gott mit dir du Land der Bayern
Deutsche Erde Vaterland
Über deinen weiten Gauen
Walte Seine Segenshand
Er behüte deine Fluren
Schirme deiner Städte Bau
Und erhalte dir die Farben
Seines Himmels weiß und blau

Gud med dig, du Bayernland
Tysk jord, fädernesland.
Över dina vida trakter
råde Hans välsignande hand.
Han beskyddar dina fält,
skyddar dina städers byggnad,
och bevarar dig de färger
av Hans himmel: vitt och blått.

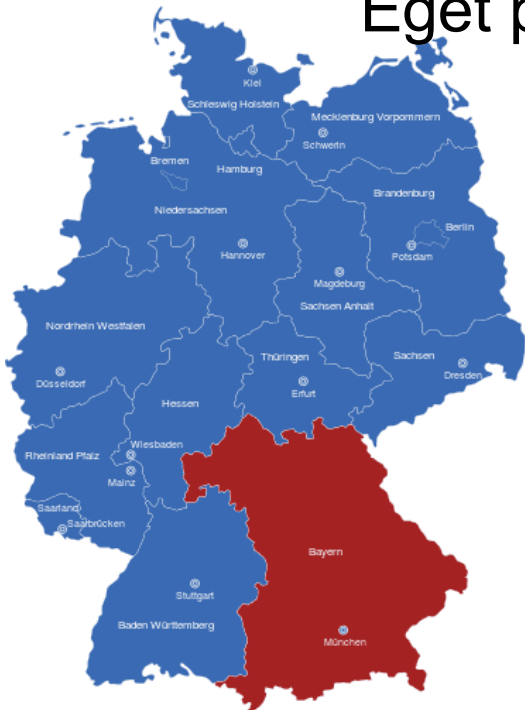

Bayern i Tyskland

Freistaat Bayern

Eget parlament

- Utbildning och kultur
- Polis- och säkerhetsfrågor inom landet
- Kommunalrätt och förvaltning
- Kulturarv och naturvård

Bayern i Tyskland (München)

Oktoberfest

Hofbräuhaus

Deutsches Museum

Bayern München

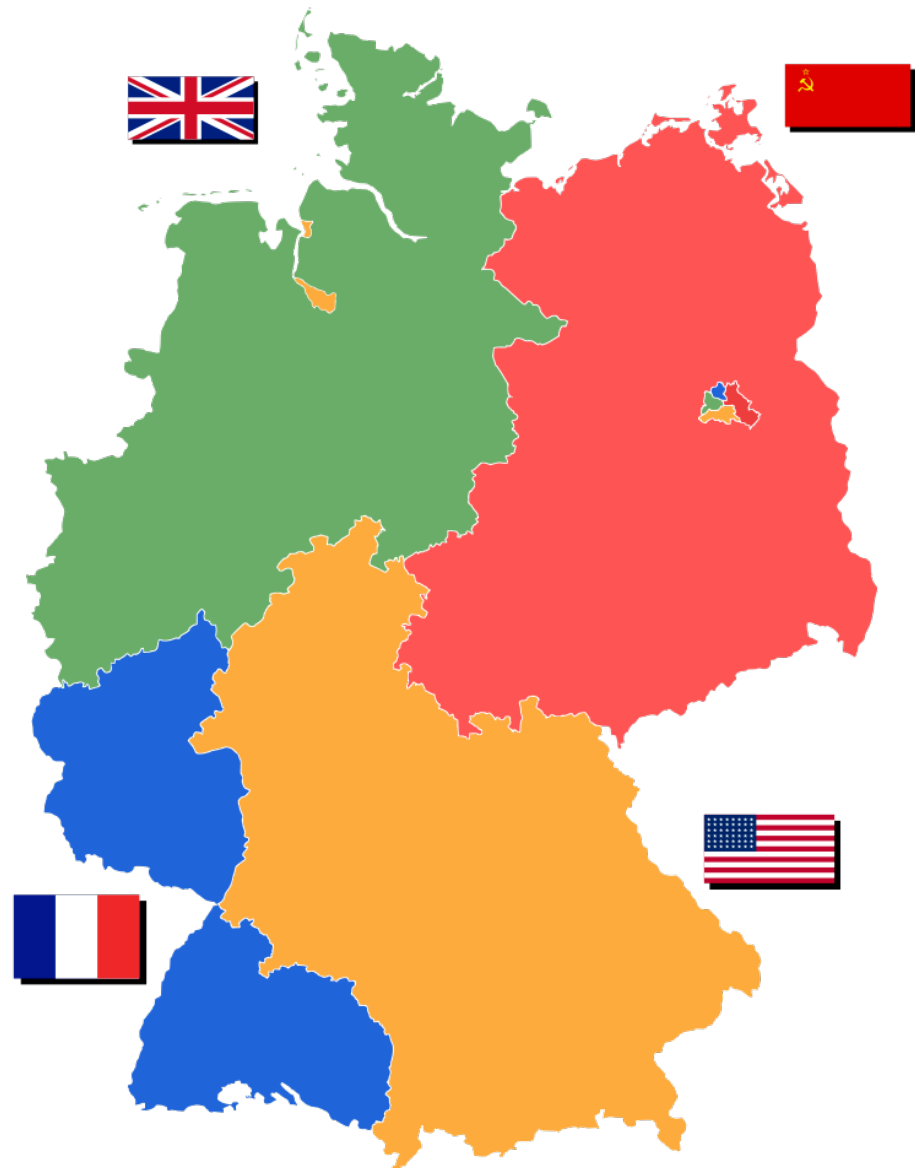

Tysklands historia 2:a Världskriget

Tysklands historia efter 1945

1949
Tyskland delas

Tysklands historia efter 1945

BRD Kapitalistiskt

1949 Två tyska stater:

DDR Kommunistiskt

Västtysklands historia efter 1945

1949 Två tyska stater: BRD Kapitalistiskt
DDR Kommunistiskt

1949 -1963 Adenauer eran
CDU - konservativ

västintergration
social marknadsekonomi
ekonomisk framgång

1959 Godesberger Programm

 bort från socialismen ->
marknadsekonomi

1963 -1969 Ludwig Erhard
K- G. Kiesinger
CDU - konservativ

Fortsättning på Adenauers politik
Bundeswehr
NATO-medlem

1969 - 1974 Willy Brandt

Förändringar:
jämställdhet
abort tillåtet
rösträtt 18 år
RAF

68-er Bewegung

1974 - 1982 Helmut Schmidt
Vänstervridning

SPD – „Mehr Demokratie wagen“

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Östtysklands historia efter 1945

1949 -1971 Walter Ulbricht

Byggde upp socialismen i Östtyskland
Byggde Berlinmuren

1971 -1989 Erich Honecker

Stabiliserade DDR, internationellt erkännande,
men växande ekonomiska problem.

1989: tvingades avgå i samband med
protesterna, ersattes av Egon Krenz.

1989, några veckor Egon Krenz

Övergångsfigur, kunde inte rädda systemet.

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Tysklands historia efter 1990

1982 - 1998

Helmut Kohl
CDU - konservativ

1990

Återföreningen

Mauerfall

1998 - 2005

Gerhard Schröder
SPD - GRÜNE

Nyliberalismen också inom SPD
Agenda 2010

2005 - 2021

Angela Merkel
CDU - konservativ

Ekonomisk framgång
„Politik der ruhigen Hand“
industrivänlighet

Corona

2021 - 2025

Olaf Scholz
SPD – GRÜNE - FDP

Ekologisk framgång
Mycket stridigheter

2021 - 2025

Friedrich Merz
CDU - konservativ

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

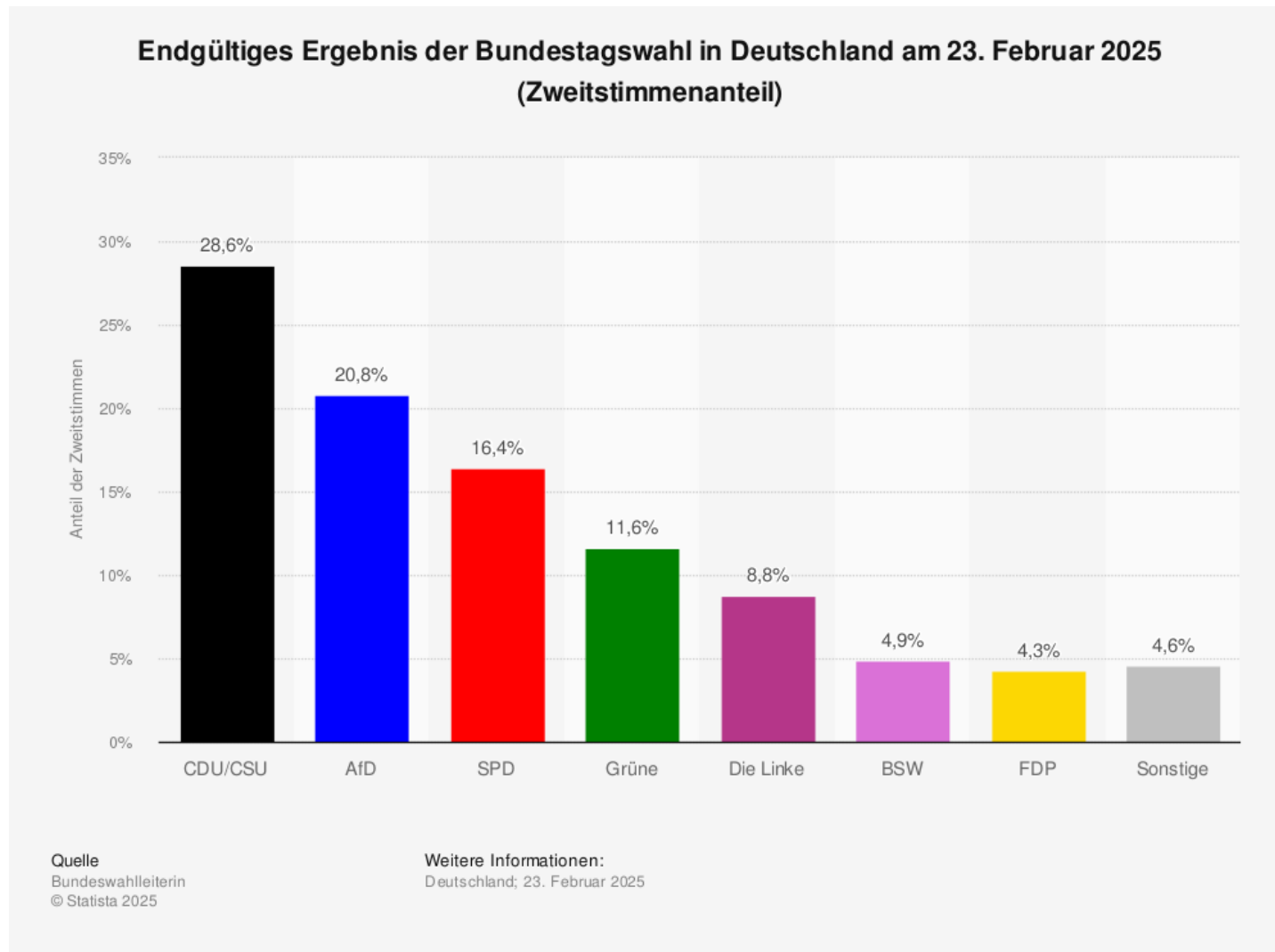
Tyskland: Politiken

Partierna

Bara i Bayern

Tyskland: Politiken valet 2025

Tyskland: Politiken valet 2025

Bundestagswahl 2025

Sitzverteilung (630 Sitze)

SPD	120
Union	208
Grüne	85
AfD	152
Linke	64
SSW	1

Bundeshwahlleiterin, 630 Sitze

Tyskland: Politiken

Regeringen

Bundeskanzler
Friedrich Merz
CDU

Finanzminister
Lars Klingbeil
SPD

Innenminister
Alexander Dobrindt
CSU

Außenminister
Johann Wadepuhl
CDU

Verteidigungsminister
Boris Pistorius
SPD

Wirtschaftsminister
Katherina Reiche
CDU

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Axplock ur Tysklands nyaste historia som har präglat landet som det är nu

Gastarbeiter-invandringen (1950–70-tal)
början på det mångkulturella Tyskland.

Återföreningens följder (från 1990)
skillnader mellan öst och väst lever kvar.

Agenda 2010 / Hartz-reformerna (2003–2005)
ny arbetsmarknads- och välfärdsmodell.

Energiewende (efter 2011)
avveckling av kärnkraft, satsning på förnybar energi.

Flyktingsituationen 2015
stor samhällsdebatt om integration och identitet.

Corona-pandemin (2020–2022)
stark påverkan på samhälle, ekonomi och politik.

AfD:s framväxt (från 2013)
nytt högerpopulistiskt parti förändrar det politiska landskapet.

Kriget i Ukraina och "Zeitenwende" (2022–)
Tysklands roll i säkerhetspolitiken förändras radikalt.

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Tyskland: förbrytarnas land
under 2:a världskriget

Det ena Tyskland: ett konservativt ,
demokratiskt land efter 1945

Det andra Tyskland: ett kommunistiskt,
odemokratiskt land efter 1945

Tyskland: ett enat land efter 1990

Vad betyder det för samhället?

Tyskland: förbrytarnas land under 2:a världskriget

I Västtyskland gjordes / görs försök att göra upp med det förflutna,
att bearbeta historien om andra världskriget och nazistiden.

I skolan är tiden 1933-1945 det viktigaste som lärs ut på historietimmarna.

Framför allt efter 1968 finns det en stor majoritet som vill bibehålla och
förstärka demokratin. Man ifrågasätter den inte. Åtminstone officiellt.

I Östtyskland hade den uppgörelsen inte samma betydelse. Den officiella
versionen var: Vi är kommunister, således var vi motståndare till Hitler.

Efter återföreningen, hade nynazisterna från början relativt stora
framgångar i den nya förbundsstaterna.

Ännu idag har AfD mycket större framgång i det gamla DDR än här i väst.

Tyskland: ett enat land efter 1990

Men också efter 1990 konservativt

Fördelar!

Skolsystemet

Tidig sortering efter 4:e klass (i Bayern).

Strikt uppdelning mellan olika skolformer.

Fördel: tidig specialisering, hög nivå på gymnasiet.

Familj och könsroller

Länge fokus på "Ehe und Familie" som kärna i Grundgesetz.

Tradition att mammor ofta stannar hemma längre ("Hausfrauenehe")

Fördel: stark betoning av familjegemenskap, generösa skydd för mödrar.

Religionens roll

Religionsundervisning obligatorisk i skolan (med möjlighet till "Ethik").

Kirchensteuer (kyrkoskatt) finns fortfarande.

Fördel: kyrkorna driver många sociala verksamheter (sjukhus, skolor, välgörenhet).

Föreningsliv och traditioner

Schützenvereine, Trachtenvereine, Karneval ... starka lokala traditioner.

Fördel: stark social sammanhållning i byar och småstäder.

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Tyskland: ett enat land efter 1990

Men också efter 1990 konservativt

Fördelar!

Politiskt system

Stabilitet genom stora "Volksparteien" (CDU/CSU, SPD).

Konstitutionen mycket svår att ändra.

Fördel: säkerhet, långsiktighet, få snabba kast i politiken.

Ekonomiskt

Starkt fokus på industrin, "Mittelstand" och långsiktiga relationer.

Fördel: stabil arbetsmarknad, låg ungdomsarbetslöshet jämfört med andra länder.

Kulturminnen och bevarande

Stor vikt vid att bevara historiska byggnader, traditionella stadsbilder.

Fördel: rika kulturlandskap, turism, identitet.

Livsmedelstillverkning

Stor vikt vid att bevara traditionella, hantverkliga tillverningar av tex: bröd, öl, vin

Fördel: livsmedlen behåller sin traditonella smak och hälsosamhet

Tyskland: ett enat land efter 1990
Men också efter 1990 konservativt

Nackdelar!

Skolsystemet

Tidig sortering förstärker sociala skillnader

Inklusion är mycket svår och lyckas sällan

Familj och könsroller

Svårt att få ihop yrke och familj framför allt för kvinnorna

Religionens roll

Kyrkans makt är stor, fast den i sig inte är demokratiskt ordnad

Politiskt system

Långsamma förändringsprocesser.

Nödvändiga reformer (Klimatförändring, försvarssäkerhet, demografisk förändring)
är svåra att genomföra

Överdriven byråkrati

Ekonomiskt

Stelbenta regler, svårt för nya branscher att etablera sig snabbt.

Även här: överdriven byråkrati

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Tyskland: ett enat land efter 1990
Men också efter 1990 konservativt
Nackdelar!

Digitalisering

långsam utbyggnad av bredband, e-förvaltning och digitala tjänster.
(jämfört med Sverige)

Betalningsvanor

Stark preferens för kontantbetalning, långsam spridning av kort och mobila betalningar
(jämfört med Sverige)

Småpengar

behållande av 1-, 2- och 5-centmynt, trots lågt praktiskt värde.

Tillbaka till Bayern

Har regerat Bayern sen 1946

ett litet undantag 54-57, en socialdemokrat (Hoegner)

Sedan 2018 Markus Söder

Ännu konservativare än övriga Tyskland

Företagskultur

Traditioner

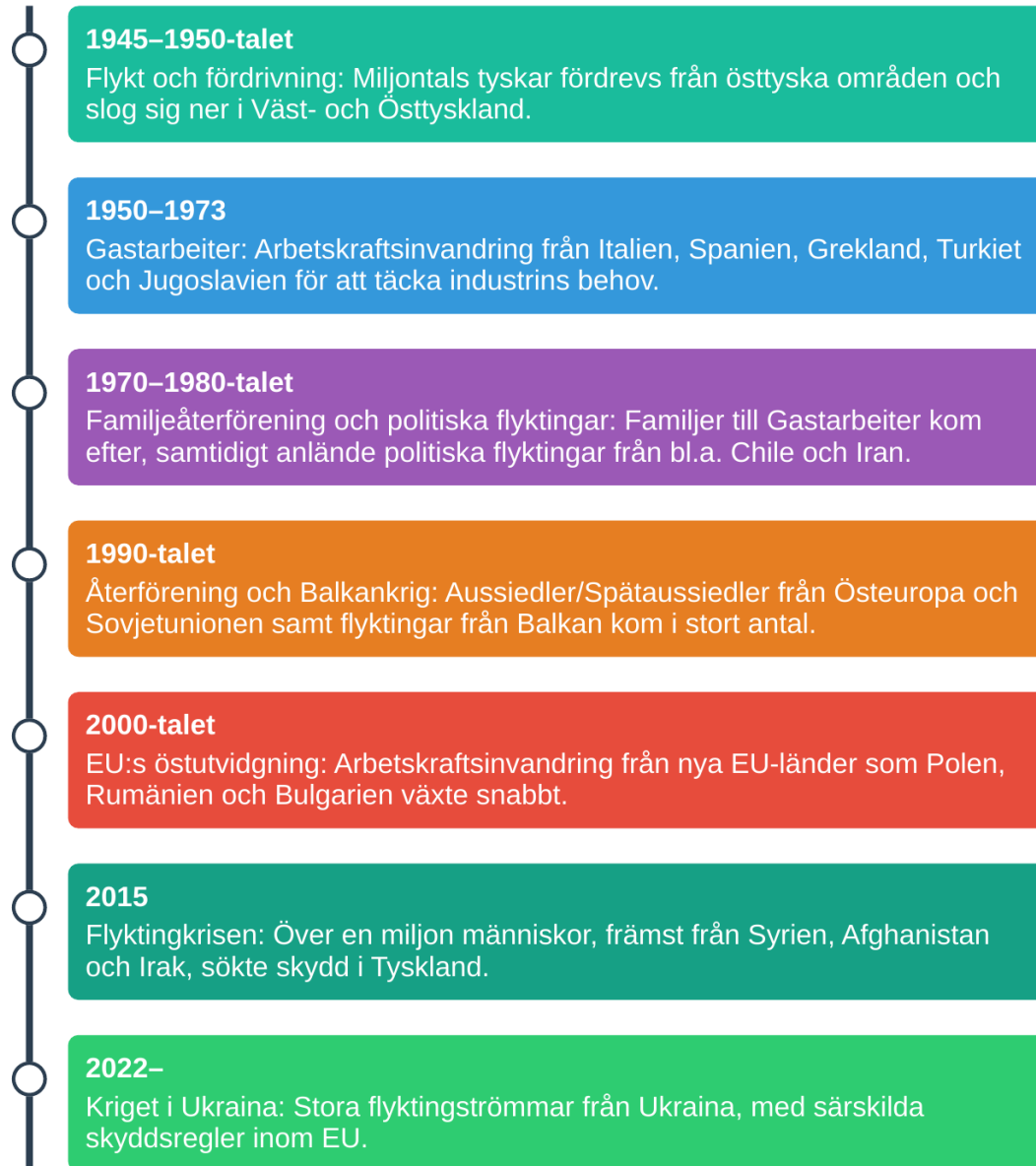
Kyrkan

Fester

Skolsystemet

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringens historia i Tyskland efter 1945

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

1945–1950-talet – flykt och fördrivning

Miljontals tyskar fördrevs från östtyska områden och slog sig ner i Väst- och Östtyskland.

Många inhemska tyskar visar stor skeptisism i början, men integreringen går fort, invandrarna är ju tyskar.

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

1950–1973 – Gastarbeiter

Arbetskraftsinvandring från Italien, Spanien, Grekland, Turkiet och Jugoslavien för att täcka industrins behov.

Många är nuförtiden mycket intergrerade
Invandrarna för med sig mycket av sina traditioner.

Framför allt matvanorna ändras i Tyskland

Många utländska krogar

Ännu problem med integration av människor med
turkisk bakgrund

Problem från båda sidorna

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

1970–1980-talet – familjeåterförening och politiska flyktingar

Familjer till Gastarbeiter kom efter, samtidigt anlände politiska flyktingar från bl.a. Chile och Iran.

1978 - Boat People från Vietnam

Flyktingar från Vietnam, ofta hög utbildningsambition.

Idag ses de som ett exempel på lyckad integration.

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

1990-talet – Återförening och Balkankrig

Aussiedler/Spätaussiedler från Östeuropa och Sovjetunionen samt flyktingar från Balkan kom i stort antal.

Har tysk bakgrund, men ofta språksvårigheter och identitetskonflikter.

Ses delvis som "egna" men också som svårare att integrera än väntat.

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

2015 - Flyktingkrisen

Över en miljon människor, främst från Syrien, Afghanistan och Irak, sökte skydd i Tyskland.

Har präglat politiken (framväxt av AfD)

Ännu aktuellt. Dras ofta fram i samhällsdebatter

Integration pågår – både framgångar (arbete, utbildning) och problem (språk, kulturkrockar).

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Tyskland och utlänningsfrågan

Invandringen

2022– Kriget i Ukraina

Stora flyktingströmmar från Ukraina, med särskilda skyddsregler inom EU.

Ofta kvinnor och barn, många vill återvända.

Ses i dag med större politisk och samhällelig sympati än 2015 års flyktingar.

Tyskland och utlänningsfrågan

Hur ser man på utlänningar i dagens Tyskland

Min personliga mening och erfarenheter

Jag är ju själv en „utlänning“

Mycket delad

De som är mycket skeptiska

De som akcepterar invandringen

Framför allt bildat folk

Folk i städerna och på kontoren

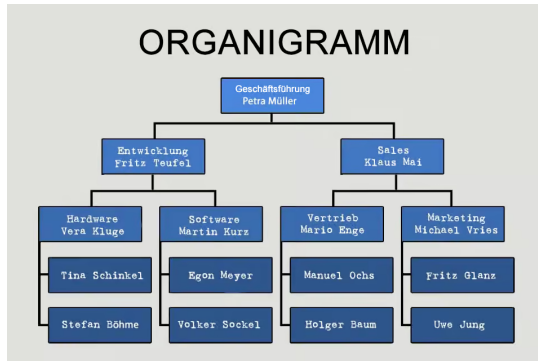
Inser att invandring är något som behövs

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Företagskultur

Strikt hierarki

Chefen bestämmer

Men han tar också
ansvaret

„Sie“

Men

I hela Tyskland, framför allt
just inom bilbranchen, finns
det mäktiga fackföreningar

DGB
IG Metall

Starkt anställningsskydd
Kollektivavtal (Tarifbindung)
Företagsråd (Betriebsrat)
Medbestämmande i bolagsstyrelser
Generösa regler för
föräldraledighet och semesterrätt

Traditioner

Föreningar

Trachtenverein

Gesangsverein

Schützenverein

Fußball

DFB

8 miljoner medlemmar

Världens största
sportförening

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Traditioner Fester

Kirchweih

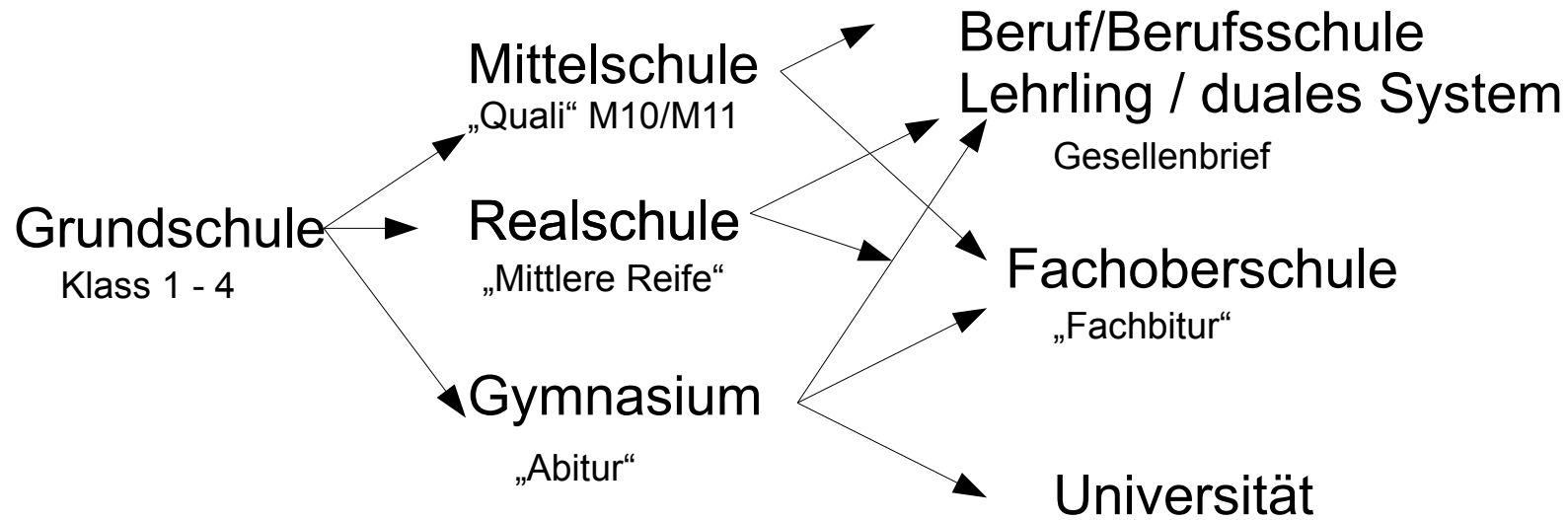
Karneval

Många andra fester: sk. „Dorffeste“

Skolsystemet i Bayern

Hälsa och sjukvårdssystemet

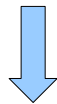
Krankenkasse - Sjukförsäkring

Dualt System: GKV - PKV

Husläkare

Überweisung: Remiss till specialist

Pflegeversicherung
vårdförsäkring för
långvarig omsorg

Ålderdomshem
men många tar hand om sina
gamla föräldrar själv

Hälsa och sjukvårdssystemet

Det duala försäkringssystemet:

Alla medborgare måste vara försäkrade:
De kan välja mellan GKV eller PKV

GKV

ca. 85 % av befolkningen är försäkrade här.
Betalningen sker via arbetsgivaren och
arbetstagaren

PKV

Statstjänstemän, frilansare och högbetalade arbetstagare.
Man betalar räkningen själv och får tillbaka en del av
sjukförsäkringskassan, beroende på kontraktet

GKV

Gesetzliche
Krankenversicherung

Lagstadgad
Sjukförsäkring

PKV

Private
Krankenversicherung

Privat
Sjukförsäkring

Hälsa och sjukvårdssystemet

GKV

Vanlig sjukvård är nästan helt gratis.

Bara specialbehandlingar som har tvivelaktigt medicinskt värde måste man själv betala (tex. homeopati)

Också speciella undersökningar som inte anses nödvändiga, t.ex. vissa ögonundersökningar (grön starr = glaukomscreening, gul starr = katarakt), måste betalas helt själv

Läkemedel: 10% av priset, min. 5€, max. 10€

Hjälpmiddel: Glasögon, ortopediska skor osv.
Stor andel måste man betala själv

Hälsa och sjukvårdssystemet

GKV
Sjukhus

Gratis

Själva vården (operation, behandling, läkemedel under vårdtiden)

Mat, boende, vårdpersonal

Men:

Patienten betalar 10 € per dag.
Max. 28 dagar per år

Extra bekvämligheter (t.ex. enkelrum, val av chefläkare)
måste betalas själv (tilläggsförsäkring)

Hälsa och sjukvårdssystemet

GKV

Tandvård

Också här: grundbehandling gratis

Men: större protetik (kronor, implantat) kräver
hög egenandel.

Traditionell mat i Bayern

Frühstück (frukost)

Kaffe, frallor (ofta med sylt eller honung), müsli och apelsinjuice

Mittagessen (lunch)

Huvudmåltiden:
traditionellt viktig, framför allt på söndgarna

Abendessen (middag)

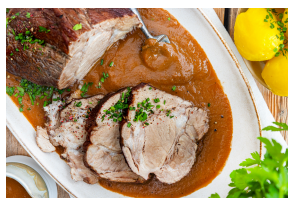
Man går ofta ut och äter, annars ofta bröd med pålägg

Traditionell mat i Bayern

Kött

Fläsk

Korv

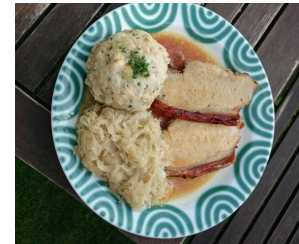
Knödel och Sauerkraut

Traditionell mat i Bayern

Exempel på specialiteter

Schweinsbraten
mit Semmelknödeln und Sauerkraut

Weißwurst mit Weißbier

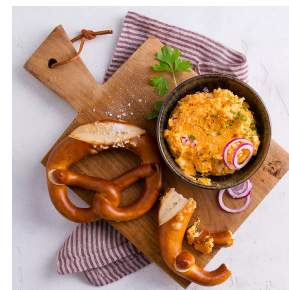
Leberkässemmel

Traditionell mat i Bayern

Exempel på specialiteter

Obatzda

Schweinshax'n

Nürnberger Bratwurst

Traditionell mat i Bayern

Men:

Naturligtvis också internationell mat

Helgerna i Bayern 2026

Feiertag	Datum
Neujahr	Do, 01.01
Heilige Drei Könige	Di, 06.01
Karfreitag	Fr, 03.04
Ostersonntag	So, 05.04
Ostermontag	Mo, 06.04
Tag der Arbeit	Fr, 01.05
Christi Himmelfahrt	Do, 14.05
Pfingstmontag	Mo, 25.05
Fronleichnam	Do, 04.06
Mariä Himmelfahrt	Sa, 15.08
Tag der Deutschen Einheit	Sa, 03.10
Allerheiligen	So, 01.11
1. Weihnachtstag	Fr, 25.12
2. Weihnachtstag	Sa, 26.12

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Sammanfattning: do's

Var punktlig

Möten och avtalade tider börjar verkligen på utsatt tid. Redan 2-3 Minuter för sent anses oartigt.

Visa respekt för hierarkier

Titlar och positioner har stort värde.

Använd korrekt tilltal

Herr/Frau + efternamn i början; i Bayern är „Grüß Gott“ en vanlig hälsning.

Planera i förväg

Tyskar uppskattar förberedelse och tydliga avtal.

Respektera traditioner

Biergarten, Dirndl och Lederhosen, samt kyrkliga högtider tas på allvar.

Delta i föreningslivet

Idrotts- och kulturföreningar är viktiga sociala sammanhang.

Respektera söndagen

Söndagar är vilodagar: affärerna är stängda! bullrigt arbete (gräsklippning, sågning, borring) förväntas undvikas.

Interkulturell Träning Tyskland/Bayern
Referent: Paul Raab

Sammanfattning: don'ts

Jämför inte hela tiden med Sverige

Tyskar uppfattar det lätt som kritik, även om du bara vill förklara skillnader.

Undvik ironi eller "lagom"-undflyende svar i jobbsammanhang

Tyskar förväntar sig ofta tydlighet och direkta besked.

Räkna inte med att allt är flexibelt

Regler (t.ex. öppettider, papper, myndighetsrutiner) följs mer strikt än i Sverige.

Förvänta dig inte tystnad i sociala sammanhang

I Sverige är pauser i samtal okej, i Tyskland fylls de ofta med prat.